

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 199/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave v konaní vedenom pod ČVS: KRP-288/1-VYS-TT-2014 a proti postupu Krajskej prokuratúry v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 17/19/2200 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 30. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave (ďalej len „policajný orgán“) v konaní vedenom pod ČVS: KRP-288/1-VYS-TT-2014 a postupom Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 17/19/2200. Sťažovateľ sa zároveň domáha priznania finančného zadosťučinenia v celkovej sume 8 000 eur a náhrady trov konania v sume 900,58 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo začaté trestné konanie uznesením policajného orgánu ČVS: KRP-288/1-VYS-TT-2014 z 2. septembra 2014 pre spáchanie obzvlášť závažného zločinu podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením policajného orgánu ČVS: KRP-288/1-VYS-TT-2014 zo 6. júna 2017 bolo

sťažovateľovi vznesené obvinenie pre spáchanie už uvedeného trestného činu formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Obžaloba krajskej prokuratúry č. k. Kv 17/19/2200-13 z 1. júla 2019 smerujúca aj proti sťažovateľovi bola doručená 4. júla 2019 Okresnému súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“), ktorý ju prejednáva v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 12/2019.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedol, že policajný orgán a krajská prokuratúra ako orgány činné v trestnom konaní v napadnutých konaniach konali nesústredene, neefektívne, nekoordinovane, zjavne pomaly, a teda so zbytočnými priet'ahmi. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti trestná vec ani po viac ako 6 rokoch od začatia trestného stíhania nie je právoplatne meritórne rozhodnutá. Podľa sťažovateľa odstránenie jeho právnej neistoty *„je možné doceliť len právoplatným ukončením trestnej veci, prípadne aspoň reálnym započatím súdnej fázy trestného konania (t.j. ani len formálne vytýčiť hlavné pojednávanie) prednesením obžaloby... nebolo ani len reálne začaté trestné konanie vo v jeho súdnej fáze, nakoľko prvé a doposiaľ jediné hlavné pojednávanie konané... 26.02.2020... bolo odročené a nebola na ňom prednesená ani len obžaloba prokurátora.“*

4. V predmetnej trestnej veci sťažovateľovi hrozí vysoký trest odňatia slobody (trestná sadzba je v rozmedzí 10 až 15 rokov) za spáchanie už uvedeného trestného činu. Prípravné konanie bolo extrémne dlhé (skoro 5 rokov od začatia trestného stíhania) *„aj v dôsledku pochybení porušovateľa 1 (policajný orgán, pozn.) a tiež porušovateľa 2 (krajská prokuratúra, pozn.) ako dozorujúceho orgánu nad prebiehajúcim vyšetrovaním v prípravnom konaní, nakoľko v konečnom dôsledku, aj napriek primárnej zodpovednosti porušovateľa 1, z dôvodu nekonania, nesústredenej a neefektívnej činnosti, nezabránil (porušovateľ 2) zdĺhavosti a neúčinnosti tohto konania a jeho činnosť sa javila skôr formalisticky ako reálne účinná. Sťažovateľovi... nie je jasné ani to, z akého dôvodu porušovateľ 1, respektíve porušovateľ 2, ako dozorujúci orgán disponujúci širokým diapazónom zákonných možností ovplyvnenia, ergo urýchlenia či ukončenia prípravného konania, nekonal a to napriek tomu, že (i) nešlo o skutkovo či právne náročný trestnú vec na dokazovanie aj s poukazom na (ii) aktívnu účasť sťažovateľa v konaní.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

6. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý

rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

9. Judikatúra ústavného súdu sa konštantne opiera o východisko, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade policajným orgánom a krajskou prokuratúrou) trvalo alebo ešte pretrváva (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď bola podaná sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 12/01, IV. ÚS 32/03, III. ÚS 265/07, III. ÚS 306/08).

11. Ako zo samotného odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, 4. júla 2019 bola okresnému súdu doručená obžaloba smerujúca aj proti sťažovateľovi, čím sa v tejto veci skončilo prípravné konanie a začala sa súdna časť trestného konania. V čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (30. októbra 2020) sa teda táto trestná vec už viac ako 1 rok nachádzala v štádiu po podaní obžaloby, v ktorom rozhodoval o ďalšom postupe vo veci samej príslušný súd. Podaním obžaloby stratili policajný orgán a krajská prokuratúra právomoc rozhodovať v tejto trestnej veci (už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania), a tým aj ukončiť stav právnej neistoty sťažovateľa ako osoby, aj proti ktorej sa vedie trestné konanie.

12. Policajný orgán a krajská prokuratúra teda od tohto momentu nemohli a nemôžu zasiahnuť do ústavou zaručeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Totiž jediným orgánom oprávneným vo veci konať a rozhodovať je okresný súd. Vykonaním vyšetrovania, spracovaním a predložením návrhu na podanie obžaloby krajskej prokuratúre policajným orgánom a podaním obžaloby krajskou prokuratúrou tieto orgány verejnej moci vykonali všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa a svoju úlohu v tomto smere splnili. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná

ústavná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

13. Z uvedených dôvodov, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, III. ÚS 114/2016, III. ÚS 101/2017).

14. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2021

Libor DUEA
predseda senátu